

Skoczów, 14.12.2021 r.

Muzeum Parafialne im. św. Jana Sarkandra
Rynek 2
43-430 Skoczów
tel. kom.785-161-078
Śląsk Cieszyński

*Proszę Komisję Kultury...
o wyrażenie opinii
w sprawie poparcia kandydatury*
SK

Szanowny Pan
Stanisław Kubicius
Przewodniczący Rady
Powiatu Cieszyńskiego
ul. Bobrecka 29
43-400 Cieszyn

Szanowny Panie,

W związku z przyjmowaniem przez Komitet Panteonu Górnśląskiego w Katowicach, rekomendacji instytucjonalnej, osób zasłużonych dla Śląska ze szczególnym uwzględnieniem twórców, artystów, naukowców, polityków, żołnierzy oraz osób duchownych.

Wobec powyższego, proszę o rozważenie i poparcie kandydatury do Panteonu Górnśląskiego, zasłużonego i cenionego **Architekta Ludwika Heroka [1930-2019]**. Ludwik Herok to zaangażowany działacz na niwie społeczno - kulturalnej, współautor „Ołtarza Papieskiego” w Skoczowie z 1995 roku. Współtwórca wieloletniego projektu [1996] *Panorama Sztuki Chrześcijańskiej „Musica Sacra”*. Stowarzyszenie którym kierował w pierwszych latach istnienia jako pierwszy Prezes, obrało sobie za główny cel statutowy - podtrzymywanie pamięci o obecności najważniejszego Gościa w historii Skoczowa i Śląska Cieszyńskiego - Ojca Świętego Jana Pawła II w 1995 roku. Wyraża się to w organizowaniu ekumenicznych koncertów, wystaw, wykładów w obszarze chrześcijańskich wartości.

W mijającym roku, działalność Stowarzyszenia została uhonorowana prestiżową nagrodą, Powiatu Cieszyńskiego w dziedzinie Kultury im. ks. Leopolda Jana Szersznika, za całokształt działań na rzecz wieloletniego upowszechniania międzynarodowej kultury i sztuki oraz upamiętnianie pobytu Jana Pawła II na skoczowskiej ziemi.

Za poparcie tej kandydatury, od progu Domu Rodzinnego św. Jana Sarkandra w Skoczowie – DZIĘKUJĘ!

P.S.

Do listu, załączam kopie dwóch dokumentów:

Załącznik nr 1. BIOGRAM. Architekt LUDWIK HEROK

- REKOMENDACJA MUZEUM ŚW. JANA SARKANDRA W SKOCZOWIE, DZIAŁAJĄCEGO PRZY PARAFII RZYMSKOKATOLICKIEJ PW. ŚW. AP. PIOTRA I PAWŁA W SKOCZOWIE REKOMENDUJE ARCHITEKTA LUDWIKA HEROKA DO PANTEONU GÓRNOŚLĄSKIEGO

Z poważaniem

Kierownik Muzeum

mgr Jakub Staroń

Skoczów, 14.12.2021 r.

Muzeum Parafialne im. św. Jana Sarkandra

Rynek 2

43-430 Skoczów

tel. kom.785-161-078

**Szanowna Rada
Panteonu Górnośląskiego
ul. Plebiscytowa 49 a
40-041 Katowice**

**MUZEUM ŚW. JANA SARKANDRA W SKOCZOWIE, DZIAŁAJĄCEGO PRZY
PARAFII RZYMSKOKATOLICKIEJ PW. ŚW. AP. PIOTRA I PAWŁA
W SKOCZOWIE REKOMENDUJE ARCHITEKTA LUDWIKA HEROKA
DO PANTEONU GÓRNOŚLĄSKIEGO**

Szanowni Państwo,

w związku z powstaniem Panteonu Górnośląskiego przy Archikatedrze Pw. Chrystusa Króla w Katowicach będziemy wdzięczni za przyjęcie i pozytywne rozpatrzenie propozycji tj. umieszczenia w Panteonie Górnośląskim postaci architekta LUDWIKA HEROKA - działacza kulturalnego i społecznego, współautora Ołtarza Papieskiego w Skoczowie, współtwórcy wieloletniego projektu *Panorama Sztuki Chrześcijańskiej „Musica Sacra”*. Stowarzyszenie podtrzymuje pamięć o obecności Ojca Świętego Jana Pawła II w Skoczowie w 1995 roku. Architekt Ludwik Herok był badaczem architektury, autorem prac poświęconych dziedzictwu architektonicznemu Ziemi Cieszyńskiej. Człowiekiem bardzo aktywnym i wielce zasłużonego dla Górnego Śląska, Śląska Cieszyńskiego, a przede wszystkim dla Miasta i Gminy Skoczów.

Ludwik Herok [1930-2019] urodzony na Śląsku Cieszyńskim był absolwentem Liceum im. A. Osuchowskiego w Cieszynie i Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej. Po studiach przez ponad 30 lat pracował w Gliwicach na Górnym Śląsku, w Biurze Studiów i Projektów Energetycznych „Energoprojekt”, realizując wielkie projekty przemysłowe jakimi były realizacje elektrowni i elektrociepłowni w kraju i zagranicą [Czechy, Iran].

W 1985 r. powrócił z Iranu na Śląsk Cieszyński i pracował w Wojewódzkim Biurze Projektów w Bielsku-Białej jako kierownik Pracowni Urbanistycznej w Cieszynie. Przez blisko dekadę działał społecznie jako członek Zespołu doradców Rady Miejskiej w Skoczowie, gdzie inicjował i opiniował najważniejsze projekty architektoniczno - urbanistyczne Miasta i Gminy Skoczów. Jako architekt był autorem obiektów sakralnych [np. Kościół i Klasztor oo. Franciszkanów w Górkach Wielkich], prowadził remonty, adaptacje i modernizacje kościołów, obiektów szkolnych, biurowych, usługowych, przestrzeni rekreacyjnych. Był także twórcą małych form sakralnych, nagrobków i pomników. Bardzo wiele z nich realizował *pro bono*.

Najważniejszym jednak w jego działalności architektonicznej w przestrzeni sakralnej był projekt i realizacja (wraz z arch. Alojzym Wróblewskim) „OŁTARZA PAPIESKIEGO”, w którym Ojciec Święty Jan Paweł II, 22 maja 1995 roku na wzgórzu Kaplicówki w Skoczowie, sprawował Mszę świętą dziękczynną za kanonizację Jana Sarkandra w Ołomuńcu. Przy udziale Polskiego Episkopatu, Prezydenta RP, najwyższych władz państwowych oraz 300 tys. pielgrzymów, którzy przybyli z różnych stron Polski oraz zagranicy. Dzięki transmisji telewizyjnej na cały świat, projekt [ołtarza] ten był oglądany i podziwiany przez niezliczoną rzeszę ludzi. Ołtarz zaś stał się jednocześnie jednym ze „znaków promocyjnych” Skoczowa. *Ołtarz charakteryzujący się prostą formą trójkąta, znacznie wzniesiony nad terenem, o zadaszeniu wspartym na konstrukcji w formie litery A, zwieńczony trzema krzyżami rysującymi się na tle nieba. Kondygnacja góra bez ścian, dawała wrażenie lekkości konstrukcji, nawiązująca do górskich szaleśców.*

Projektem w przestrzeni kultury, który sobie cenił, traktując jako „dzieło życia” była spektakularna REWITALIZACJA ZABYTKOWYCH RUIN DWORU KOSSAKÓW W GÓRKACH WIELKICH [2005–2010] zrealizowana przy współpracy z panią Anną Fenby - Taylor, wnuczką Zofii Kossak i konstruktorem Ernestem Machejem. Założeniem projektowym było zabezpieczenie pozostałych jeszcze murów starego, późnobarokowego dworu z XVIII wieku. Równoległym założeniem było, ożywienie i przywrócenie pamięci o rodzinie Kossaków, w tym o cenionej i znanej pisarce polskiej, Zofii Kossak – Szczuckiej. Obiekt ten został „wymyślony na nowo”, łącząc harmonijnie przeszłość z teraźniejszością. Zaistniała w ten sposób, wspaniała przestrzeń budynku, wielce funkcjonalnego z dużymi oknami i przestrzeniami, w których współgrają dawne mury kamienno-ceglane ze szkłem i aluminium. Lecz sercem tego obiektu w założeniu jest - człowiek, mogący się spotkać w tej przestrzeni z żywą historią, literaturą i muzyką a nade wszystko z drugim człowiekiem.

Należy podkreślić wielki wkład projektowy, Ludwika Heroka w powstanie w 1994 roku, Muzeum Parafialnego i kaplicy im. św. Jana Sarkandra w Skoczowie [miejsca urodzenia męczennika].

Znakiem firmowym społecznej działalności architekta Ludwika Heroka na styku przestrzeni kultury i sacrum był, zainicjowany przez architekta i prof. Bogumiłę Dunikowską w 1996 r. projekt „MUSICA SACRA. PANORAMA SZTUKI CHRZESCIJAŃSKIEJ” – czyli cykl koncertów, wystaw, wykładów odbywający się zawsze maju, w kościele rzymskokatolickim i ewangelicko - augsburskim w Skoczowie. Już od ponad 25 lat „Musica Sacra” pielęgnuje i podtrzymuje pamięć

o wizycie Papieża Jana Pawła II w Skoczowie, podkreślając jednocześnie jej ekumeniczny charakter. Gdy w 1999 roku powstało Stowarzyszenie Musica Sacra – Ludwik Herok został jego pierwszym Prezesem. Jego zastępcami byli: Ks. Prałat Alojzy Zuber i Pastor Ks. Andrzej Czyż.

W ramach działalności społecznej i kulturalnej Ludwik Herok był także inicjatorem i współtwórcą *Gazety Skoczowskiej*, Konkursu na *Znajomość Gwary na Śląsku* i *Gazety Skoczowskiej*. Jest autorem opracowań poświęconych dziedzictwu architektonicznemu Śląska Cieszyńskiego Skoczowa i gminy Skoczów: „*Zabytki architektoniczne Skoczowa i Zabytki architektoniczne na terenach gminy Skoczów*”.

Potwierdzeniem osiągnięć i wagi działalności architekta Ludwika Heroka dla Śląska Cieszyńskiego i Górnego Śląska oraz argumentem, pozwalającym na zaproponowanie umieszczenia postaci Ludwika Heroka w Panteonie Górnos Śląskim są także otrzymane przez niego odznaczenia:

1977: Nagroda indywidualna Ministra Energetyki i Energii Atomowej za udział w opracowaniu programu „Postępowe rozwiązania techniczne Elektrowni „Dolna Odra”

1977: Zespołowa Nagroda I stopnia Ministra Budownictwa - za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie architektury i budownictwa

2006: Odznaka Honorowa „Zasłużony dla kultury polskiej”, nadana przez ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - za działalność architektoniczną i kulturalno-społeczną

2012: „Laur Ziemi Cieszyńskiej - Srebrna Cieszynianka” - przyznany przez Samorząd Miasta i Gminy Skoczów. Laur przyznawany jest osobom, które zasłużyły się w obszarze społecznym, regionalnym, tradycji kulturalnych, wartości uniwersalnych, prac twórczych, promocji regionu

2019: Nagroda „Zasłużony dla Pierśca” - przyznana przez Gminę Skoczów

2021: Nagroda Powiatu Cieszyńskiego w dziedzinie Kultury im. ks. Leopolda Jana Szersznika, za całokształt działań na rzecz wieloletniego upowszechniania międzynarodowej kultury i sztuki oraz upamiętnianie pobytu Jana Pawła II na skoczowskiej ziemi.

*

Architekt Ludwik Herok był człowiekiem bardzo aktywnym, otwartym, życzliwym, pomocnym, pełnym inicjatywy i umiejącym zjednywać sobie ludzi. Swoim przykładem, zaangażowaniem i bezinteresownością, potrafił przekonywać do swoich idei, uruchamiać ludzką aktywność i chęć działania. Miał przy tym, określone poglądy, wartości i wysoko stawiał moralną poprzeczkę. Cenił sobie wiedzę, podróże, ciekawą rozmowę i interesujących rozmówców.

Przez wiele lat, wspólnie m.in. z: arch. Alojzym Wróblewskim, inż. Ernestem Machejem, Antonim Kratkim, ks. Alojzym Zuberem, ks. Jerzym Horzelą, Pastorem Andrzejem Czyżem, prof. Bogumiłą Dunikowską, Anną Stefaniak-Bacza,

Andrzejem Baczą, Romanem Korwinem, prof. Janem Herwą, Haliną Szotek także wielu innych, zaangażowanych społecznie osób - wspólnie działał na rzecz Śląska Cieszyńskiego w duchu ekumenizmu kościołów obu konfesji. Łączyła ich przyjaźń, wartości, przywiązanie i głęboki związek ze Śląskiem Cieszyńskim gdyż ten kawałek ziemi, był i pozostał, najmilszym „Ojcowskim domem”.

Z poważaniem

mgr Jakub Staroń

Kierownik Muzeum im. św. Jana Sarkandra

Załącznik nr 1. BIOGRAM. Architekt LUDWIK HEROK

Załącznik nr 2. TRZY ZDJĘCIA – Architekt Ludwik Herok

Załącznik nr 3. KATALOG, Ludwik Herok: *Mój ołówek i architektura*. 2012 r.

Architekt LUDWIK HEROK – biogram do Panteonu Górnośląskiego

Okres przedwojenny, rodzina, lata szkolne

Ludwik Herok urodził się 29 maja 1930 roku w Kiczycach koło Skoczowa na Śląsku Cieszyńskim jako szóste z ośmiorga dzieci Joanny z domu Szpałek i pochodzącego z Landeka Józefa Heroka. W 1934 roku rodzina zamieszkała w Skoczowie, za rzeką Wisłą. W okresie międzywojennym rodziny robotnicze, rzemieślnicze, chłopskie były z reguły wielodzietne i żyły bardzo skromnie. Ojciec Ludwika, wyuczony w różnych rzemiosłach budowlanych pracował jako majster przy budowie drogi z Katowic do Wisły a także przy regulacji rzeki Wisły. Był człowiekiem czynnym, o szerokich horyzontach, zainteresowany, światem i polityką, działającym w przedwojennym Stronnictwie Ludowym. Matka, gospodyni domowa zajmowała się prowadzeniem domu. Liczne rodzeństwo bardzo ze sobą zżyte wzajemnie się wspierało. Najstarsi jak najszybciej podejmowali pracę, by wesprzeć rodzinę finansowo: brat Alojzy pracował jako piekarz, a siostry Maria i Emilia zatrudnione były jako ekspedientki w skoczowskim sklepie. Pomimo zdolności artystycznych i pracowitości, nie miały szans na zdobycie wykształcenia. Dbały więc, zwłaszcza Maria, by młodsze rodzeństwo uczyło się jak najlepiej, zdobyło maturę a nawet ukończyło studia wyższe. W podobny sposób Ludwik wspierał najmłodszych z rodzeństwa, Elżbietę i Władysława. W tamtych czasach, dla ludzi z niższych warstw społecznych edukacja była jedyną szansą na awans i zmianę warunków życia.

Okupacja

Tuż przed wojną Ludwik ukończył dwie klasy polskiej szkoły powszechnej w Skoczowie. Wraz z nastaniem okupacji szkoła zamieniła się w niemiecką Grundschule, w której uczniowie mogli rozmawiać już tylko po niemiecku. Za słyszane polskie słowa byli surowo karani. Za to po lekcjach podglądali niemieckie pociągi jadące na front wschodni lub podsłuchiwali śpiewających włoskich żołnierzy stacjonujących w wagonach kolejowych lub maszerujących po skoczowskim rynku. Dwaj starsi bracia Ludwika w czasie wojny ukrywali się przed poborem do Wehrmachtu. Brat Alojzy już w 1939 r uciekł do Generalnej Guberni, gdzie działał później w partyzantce, a Józef przez wiele miesięcy ukrywał się w domowej piwnicy. Gdy 1 maja 1945 roku, wojska rosyjskie zajęły Skoczów, mieszkańcy nie wiwatowali. Wszędzie panowało niepokojące oczekiwanie i niepewność jutra. Wszyscy wiedzieli czego można się spodziewać po Sowietach, gdyż Śląsk Cieszyński podobnie jak cały Śląsk, był przez nich traktowany jako obszar niemiecki.

Edukacja szkolna i studia

Już w kilka dni po zakończeniu wojny wróciły do życia polskie szkoły. W ciągu trzech miesięcy Ludwik w przyspieszony sposób zaliczył dwie klasy polskiej szkoły podstawowej. Dzięki siostrze Marii, która stale zachęcała go do nauki a także

do czytania w czasie wojny polskich książek, zdał we wrześniu egzamin wstępny do gimnazjum w Cieszynie. Po jego ukończeniu został uczniem Liceum Ogólnokształcącego im. A. Osuchowskiego w klasie matematyczno-fizycznej, gdzie, jak wspomina: „(...) wychowawcą klasy oraz nauczycielem fizyki i chemii był dr Wiktor Wawrzyczek „nasz Profesor” – zawsze wymagający, a równocześnie wrażliwy i pełen fantazji, rozmiłowany w muzyce”. *1 Po maturze uzyskanej w 1949 roku zdał egzamin wstępny na wydział Architektury Akademii Górniczo-Hutniczej [później wydział przeniesiono do Politechniki Krakowskiej]. Studiował pod kierunkiem znakomitych profesorów Politechniki Lwowskiej m.in. prof. Adama Mściwujewskiego, prof. Śledzieniewskiego, a także, młodego wówczas prof. Wiktora Zina, który „...oprowadzał nas po kościołach krakowskich i uczył patrzeć na dzieła dawnych twórców, zwracając uwagę na kompozycję przestrzenną, detale, oświetlenie oraz style architektoniczne.” *2

Górny Śląsk

W 1953 r. po studiach, z dyplomem architekta i w ramach obowiązującego wówczas 3 letniego nakazu pracy, rozpoczął pracę zawodową w Gliwicach jako projektant w Biurze Studiów i Projektów Energetycznych „Energoprojekt”. W 1954 roku ożenił się z Heleną Kubicjus, pochodzącą z Pierścica nauczycielką w Szkole Muzycznej w Cieszynie i zamieszkał wraz z rodziną w Zabrze na Górnym Śląsku. Po kilku latach pracy awansował na starszego, następnie głównego projektanta, a w 1975 roku został kierownikiem Pracowni architektonicznej. Był współautorem obiektów administracyjnych, socjalnych i technicznych wielkich elektrowni, elektrociepłowni oraz ośrodka wypoczynkowego dla pracowników energetyki w Łądku Zdroju. Do najważniejszych realizacji z tego okresu należą: Elektrownia „Opole [1973-1978], Elektrownia „Dolna Odra” w Gryfinie [1977], Elektrownia „Połaniec” w Polanicy [1979], Elektrownia „Pruneżów” w Czechosłowacji [1979], Elektrociepłownia MZRP w Płocku [lata 70-te XX w.] oraz - pierwsza w Polsce Elektrownia atomowa w Żarnowcu, której budowa została wstrzymana po katastrofie w elektrowni atomowej w Czarnobylu w ZSRR i związanej z tym zmianie w podejściu do atomistyki ówczesnych władz polskich.

Równolegle do pracy w gliwickim „Energoprojekcie”, przez ponad 20 lat pracował jako nauczyciel w Technikum Budowlanym w Bytomiu, gdzie wykładał: historię architektury, geometrię wykreślną, projektowanie i budownictwo ogólne. Był także aktywnym członkiem Stowarzyszenia Architektów Polskich w Katowicach oraz prezesem Koła SARP w BSiPE „Energoprojekt”.

Iran

W 1983 r. w ramach współpracy Biur Projektowych: BSiPE „Energoprojekt”, Budimex Warszawa, Budostal Kraków i rosyjskiego Biura Motep w Moskwie [ZSRRP], arch. Ludwik Herok został delegowany do realizacji elektrowni w Isfahanie w Iranie. Budowana elektrownia znajdowała się na pustyni w pobliżu rafinerii wybudowanej przez Amerykanów jeszcze za rządów szacha. Tuż przed ukończeniem realizacji, budowa elektrowni została wstrzymana a pracownicy ze względów bezpieczeństwa powrócili do kraju. Kilka miesięcy później elektrownia została zbombardowana przez wojska irackie.

Śląsk Cieszyński

Po powrocie w 1985 roku do Polski architekt podjął znaczącą w swoim życiu decyzję: po ponad 30 latach pracy na Górnym Śląsku powrócił na Śląsk Cieszyński i zamieszkał w wybudowanym przez siebie domu w Pierścucu. Tu podjął pracę w Wojewódzkim Biurze Projektów w Bielsku-Białej na stanowisku kierownika Pracowni Urbanistycznej w Cieszynie, gdzie prowadził inwentaryzacje urbanistyczne oraz tworzył założenia do projektów planów ogólnych i szczegółowych dotyczących zagospodarowania przestrzennego gmin na terenie powiatu cieszyńskiego. Decyzja ta otworzyła nowy okres w jego życiu zawodowym i społecznym. Była także znacząca dla Śląska Cieszyńskiego a zwłaszcza dla gminy Skoczów. W 1990 roku architekt Ludwik Herok wraz z architektem Alojzym Wróblewskim oraz Antonim Kratkim został powołany do Zespołu doradców Rady Miejskiej w Skoczowie. Zespół działał przy Komisji Spraw Infrastruktury i Planowania Przestrzennego i przez blisko dekadę opiniował a także inicjował najważniejsze projekty architektoniczno-urbanistyczne miasta i gminy. Działalność ta stała się załącznikiem wieloletniej współpracy jej członków, a jej rezultatem było powstanie wielu ważnych dla Skoczowa inicjatyw i obiektów.

Kościół i Klasztor OO. Franciszkanów

Równolegle architekt Ludwik Herok kontynuował działalność projektową we własnym biurze „Herok- Projekt” wraz z córką Magdaleną Wojciechowską. W tym czasie zaprojektował i zrealizował kościół i klasztor oo. Franciszkanów pw. Bł. Jana Sarkandra [1991-1993] w Górkach Wielkich, jednonawowy, o trapezowym rzucie i wielobocznym prezbiterium od strony zabytkowego ogrodu Kossaków. * 3. Była to zapowiedź jego aktywnej działalności w następnych latach w przestrzeni architektury sakralnej.

Ołtarz papieski w Skoczowie

W 1995 roku, gdy zapadła historyczna dla Śląska Cieszyńskiego decyzja o przyjeździe z pielgrzymką do Skoczowa papieża Jana Pawła II na celebrację Mszy św. po kanonizacyjnej Jana Sarkandra, która miała miejsce w Ołomuńcu, biskup Tadeusz Rakoczy powołał Komitet Organizacyjny. W jego skład weszli również skoczowscy architekci: Ludwik Herok i Alojzy Wróblewski, którzy wspólnie, społecznie podjęli się wykonania projektu i realizacji ołtarza papieskiego, wraz z rozplanowaniem sektorów dla wiernych oraz osobistym nadzorem nad realizacją. W ciągu trzech miesięcy na wzgórzu Kaplicówki w Skoczowie powstał ołtarz charakteryzujący się prostą formą trójkąta, znacznie wzniesiony nad terenem, o zadaszeniu wspartym na konstrukcji w formie litery A, zwieńczony trzema krzyżami rysującymi się na tle nieba. Kondygnacja górna, bez ścian dawała wrażenie lekkości konstrukcji i nawiązywała do beskidzkich szałasów.*4 Wizyta Papieża na Śląsku Cieszyńskim z udziałem najwyższych władz państwowych i kościelnych miała charakter ekumeniczny, łącząc wiernych obu wyznań [rzymskokatolickiego i ewangelicko – augsburskiego] we wspólnej modlitwie i pozostawiając po sobie niezatarte wspomnienie.

Panorama Sztuki Chrześcijańskiej. „Musica Sacra”

Rok później, z inicjatywy prof. Bogumiły Dunikowskiej i architekta Ludwika Heroka pojawiła się propozycja, by upamiętnić obecność Jana Pawła II w Skoczowie w formie tygodnia koncertów o charakterze sakralnym, odbywających się w kościele katolickim i ewangelickim. W maju 1996 roku miała miejsce inauguracja 1. Edycji cyklu *Panorama sztuki chrześcijańskiej. Musica Sacra* a koncerty cieszyły się wielkim powodzeniem i liczną frekwencją. Był to pierwszy tego typu projekt w Polsce, w następnych latach konsekwentnie rozwijany i energicznie realizowany. W kolejnych edycjach cyklu koncertom towarzyszyły wykłady i wystawy plastyczne, a udział zagranicznych artystów, chórów i zespołów muzycznych z sąsiednich krajów nadał *Panoramie sztuki chrześcijańskiej Musica Sacra* charakter międzynarodowy i ekumeniczny.

Stowarzyszenie

Konsekwencją sukcesu było zarejestrowane w 1999 roku Stowarzyszenie Musica Sacra. W ten sposób działalność społeczna twórców i członków projektu została formalnie zdefiniowana. Pierwszym Prezesem stowarzyszenia [oraz autorem logo] został Ludwik Herok, a w skład pierwszego zarządu [1999 – 2002] weszli: Pastor ks. Andrzej Czyż, Prałat ks. Alojzy Zuber [wiceprezesa], prof. Bogumiła Dunikowska [kierownik artystyczny], Anna Bacza, Beata Gorgosz, Janina Żagan i Witold Dzierżawski.

Nagrody

Doceniając poziom, wartość i rolę społeczno-kulturalną *Panoramy sztuki chrześcijańskiej Musica Sacra*, projekt został nagrodzony:

2006 r. - Nagrodą Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Zasłużony dla Kultury Polskiej.

2021 r. - Nagrodą Powiatu Cieszyńskiego w dziedzinie Kultury im. ks. Leopolda Jana Szersznika, za całokształt działań na rzecz wieloletniego upowszechniania międzynarodowej kultury i sztuki oraz upamiętnianie pobytu Jana Pawła II na skoczowskiej ziemi.

Ludwik Herok do 2017 roku działał jako członek Rady Programowej Musica Sacra. Edycja Jubileuszowa projektu, z okazji 25 - lecia *Panoramy Sztuki Chrześcijańskiej*, była poświęcona pamięci jej inicjatora i pierwszego Prezesa Stowarzyszenia.

Dwór Kossaków w Górkach Wielkich - rewitalizacja ruin

Cenną realizacją w dorobku architektonicznym Ludwika Heroka była rewitalizacja zabytkowych ruin Dworu Kossaków w Górkach Wielkich [2005-2010] zrealizowana przy współpracy z wnuczką Zofii Kossak panią Anną Fenby-Taylor i konstruktorem inżynierem Ernestem Machejem. Celem projektu była adaptacja zabytkowych ruin dworu Kossaków wraz z otoczeniem i stworzenie w tym miejscu dogodnej przestrzeni dla działalności kulturalnej, spotkań z muzyką, literaturą i historią rodziny Kossaków, a także wypoczynkiem. W latach 2005-2006 przywrócono do życia zdewastowane budynki gospodarcze poprzez nadanie im nowej formy i funkcji. W ten sposób dawna stajnia stała się budynkiem hotelowym o charakterze schroniska, a budynek dawnej

lodowni zaczął pełnić funkcję kuchni, jadalni i świetlicy. Tak powstało Schronisko młodzieżowe KOSS, otoczone piękną przestrzenią, z paleniskiem na ognisko, parkingiem i zielenią. Kilka lat później powstało Centrum Kultury i Sztuki Dwór Kossaków [2008-2010] - dwukondygnacyjny budynek, wkomponowany w stare mury dawnego dworu Kossaków. W środkowym fragmencie ruin odtworzono basztę oraz fragment elewacji ogrodowej zwieńczony tympanonem. W 2011 roku obiekt ten został wyróżniony w 4 edycji konkursu „Polska pięknieje – 7 cudów funduszy europejskich”.

Remonty, adaptacje, modernizacje

W ramach aktywnej i w dużym stopniu społecznej działalności projektowej architekt prowadził szereg prac adaptacyjnych, modernizacyjnych i remontów:

- obiektów sakralnych: kościół św. Małgorzaty w Dębowcu [1999-2011]; kościół św. Jakuba w Simoradzu [1999]; kościół św. Mikołaja w Pierścu [1992-1997], który poprzez rozbudowę przyjął funkcję kościoła pielgrzymkowego; generalny remont zabytkowego kościoła barokowego pw. św. św. Piotra i Pawła w Skoczowie [2002 – 2010].
 - obiektów szkolnych: szkoła podst. nr 1 w Skoczowie; szkoła podst. w Pierścu [1992-1997]; szkoła podst. w Pogórze [2003-2004]; szkoła podst. nr 3 w Skoczowie [2007-2011].
 - budynków użyteczności publicznej [m.in. Ratusz w Skoczowie, Muzeum Parafialne i Kaplica św. Jana Sarkandra w Skoczowie].
 - obiektów usługowych i handlowych [m.in. budynek Urzędu Celnego w Cieszynie, supermarkety „Mikrus” i „Nad Wisłą” w Skoczowie].
- Jego autorstwa, we współpracy z architektem Alojzym Wróblewskim są także projekty przestrzenne, w tym realizacja promenady schodowej im. Jana Pawła II prowadzącej na wzgórze Kaplicówki w Skoczowie [1993] oraz ukształtowanie przestrzeni wokół Krzyża Papieskiego, przeniesionego z Katowic - Muchowca i posadowionego na wzgórzu Kaplicówki [1994 r.].
- Jest także autorem domów jednorodzinnych w Brennej, Ustroniu i w Pierścu.

Rekonstrukcja pomnika bitwy pod Skoczowem

W 2005 roku architekt zainicjował rekonstrukcję pomnika *Naszym Bohaterom* z 1924 roku, by przypomnieć żołnierzy poległych w 1919 roku w bitwie pod Skoczowem, podczas najazdu wojsk czeskich na Śląsk Cieszyński. Projektując postument oraz aranżację przestrzeni zaprosił prof. Jana Hermę z Cieszyna, który na podstawie historycznych zdjęć odtworzył rzeźbę orła piastowskiego i wykonał płaskorzeźby na postumencie.

Monument na Kaplicówce

W dziesiątą rocznicę obecności Papieża Jana Pawła II w Skoczowie w 2005. został odsłonięty na wzgórzu Kaplicówki marmurowy pomnik-monument, z wykutym od strony miasta herbem papieskim i zaznaczeniem usytuowania ołtarza papieskiego. Jego inicjatorem i autorem był architekt Ludwik Herok, zaś dekoracyjny fryz wykonał cieszyński rzeźbiarz prof. Jan Herma, konstruktorem fundamentów pomnika był inż. Ernest Machej a fundatorem – Antoni Kratki. Wszyscy autorzy i wykonawcy pomnika działali oczywiście *pro bono*.

Małe formy sakralne, nagrobki

Architekt był autorem wielu małych form sakralnych, m.in. dzwonnicy ekumenicznej na cmentarzu w Pierścću, ambony i mensy ołtarzowej w kościele w Kisielowie, metalowej kopuły i kraty ołtarzowej w Muzeum i Kaplicy św. Jana Sarkandra w Skoczowie. Mówiąc: „Nie potrafię przejść obojętnie obok zaniedbanych nagrobków księży skoczowskich” *5 inicjował ich budowę lub renowację w tym pomnika: ks. Wilhelma Karety – dziekana skoczowskiego i proboszcza w Pierścću na starym cmentarzu w Pierścću [1980]; ks. kanonika Bronisława Ilnickiego i ks. Franciszka Siemaszko na starym cmentarzu w Skoczowie [2004], ks. kanonika Jana Ew. Mocko – proboszcza i burmistrza Skoczowa na nowym cmentarzu w Skoczowie [2010]. Odnawiał też stare przydrożne krzyże i polne ołtarze.

Działalność kulturalna

Ludwik Herok był współtwórcą i członkiem redakcji „Gazety Skoczowskiej” powstałej w 1990 roku. Jako członek Towarzystwa Miłośników Skoczowa współorganizował pierwszy konkurs Znajomości Gwary na Śląsku Cieszyńskim [1996], a będąc przez kilka kadencji członkiem Rady Sołeckiej w Pierścću, opracował w 2002 roku nazwy ulic w Pierścću [wraz z Wiesławem Kusiem i Romanem Korwinem].

Zdając sobie sprawę z potrzeby zachowania historycznego i architektonicznego dziedzictwa regionu fotografował, opisywał i dokumentował miejscowe zabytki. Jest autorem dwóch opracowań poświęconych architekturze Śląska Cieszyńskiego: *Zabytki architektoniczne Skoczowa* [2001] i *Zabytki architektoniczne na terenach gminy Skoczów*. Jego opracowania zawarte są także w *Przewodniku turystyczno-krajoznawczym Skoczowa i okolic* oraz w książce albumowej *Bądźcie ludźmi Sumienia*.

Nagrody

Za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie architektury i budownictwa otrzymał w 1977 roku:

- Nagrodę Indywidualną Ministra Energetyki i Energii Atomowej za udział w opracowaniu programu „Postępowe rozwiązania techniczne Elektrowni „Dolna Odra”.
- Nagrodę Zespołową I Stopnia Ministra Budownictwa.

Za działalność architektoniczną, społeczną i kulturalną na Śląsku Cieszyńskim został odznaczony:

- Honorową Odznaką „Zasłużony dla kultury polskiej” nadaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2006 r.
- Laurem Ziemi Cieszyńskiej – „Srebrną Cieszynianką”, nadaną przez Samorząd Miasta i Gminy Skoczów w 2012 roku.

Człowiek „stela”

Architekt Ludwik Herok był człowiekiem „stela” [tj. ze Śląska Cieszyńskiego], silnie związanym z Beskidami, rzeką Wisłą, Brennicą nad którymi się wychował. Znał miejscową gwarę, kulturę i mentalność a także charakterystyczną dwukonfesyjność regionu. Był człowiekiem otwartym, życzliwym, pomocnym, pełnym inicjatywy, umiejącym zjednywać sobie ludzi, a także przekonywać

ich do swoich idei, przy tym – wymagającym, o jasno określonych wartościach moralnych, ceniącym sobie podróże, interesujących rozmówców oraz odczuwającym czasem potrzebę odrobiny antyku.*5 Cenił życie rodzinne [miał trzy córki: Jadwigę, Magdalenę, Joannę] i przyjaźnie. Cieszył się ogólnym szacunkiem i sympatią. Zmarł 7 lutego w 2019 roku w Piersćcu. Został pochowany na starym cmentarzu w Skoczowie.

PRZYPISY:

1. Ludwik Herok: *Mój ołówek i architektura*. 2012. s. 5
2. Ludwik Herok: *Mój ołówek i architektura*. 2012. s.7
3. Ludwik Herok: *Mój ołówek i architektura*. 2012. s.31
4. Ludwik Herok: *Mój ołówek i architektura*. 2012. s.33
5. Z archiwum Jadwigi Herok -Turskiej.

BIBLIOGRAFIA

- Stow. Architektów Polskich: *70 lat działalności organizacji architektonicznych na Górnym Śląsku*, Katowice 1998 r.
- Ludwik Herok: *Mój ołówek i architektura*, 2012.
- *Bądźcie ludźmi Sumienia*, publikacja wydana z okazji X rocznicy pobytu papieża Jana Pawła II w Diecezji Bielsko - Żywieckiej, 2005.
- Halina Szotek *Zasłużyli na naszą pamięć*, 2019.

Korekta naukowo – merytoryczna: dr hab. Aleksandra Giełdoń – Paszek, prof. UŚ

Zebrał i opracował: mgr Jakub Staroń